RAAD VAN TOEZICHT VERZEKERINGEN

U I T S P R A A K Nr. 2000/74 Rbs

i n d e k l a c h t nr. 150.99

ingediend door:

hierna tezamen te noemen ‘klaagsters’,

tegen:

hierna te noemen ‘verzekeraar’.

De Raad van Toezicht Verzekeringen heeft kennis genomen van de schriftelijke klacht, alsmede van het daartegen door verzekeraar gevoerde schriftelijke verweer.

Uit de stukken is, voor zover voor de beoordeling van de klacht van belang, het navolgende gebleken.

Inleiding

Klaagsters hebben in 1992 een woonhuis met erf gekocht. In de tweede helft van 1998 is tussen hen en de eigenaar van het naburige erf een geschil ontstaan over de erfafscheiding. In verband daarmee hebben klaagsters in september 1998 een beroep gedaan op de rechtsbijstandverzekering die deel uitmaakt van de bij verzekeraar gesloten ‘woonpakketplus’ verzekering. Verzekeraar heeft zich op het standpunt gesteld dat geen rechten aan de polis kunnen worden ontleend, nu de eigenaar van het naburige erf zich met betrekking tot de in geschil zijnde strook grond op verjaring heeft beroepen. Verzekeraar heeft zich beroepen op artikel 3.3. van de ‘Bijzondere voorwaarden gezinsrechtsbijstand’. Dat artikel luidt – voorzover hier van belang – als volgt:
‘3.3. Uitsluitingen met betrekking tot onroerende zaken
Geen rechten aan deze verzekering kunnen worden ontleend voor:
(…)
d procedures ter bepaling van de perceelgrenzen; (..)’.

De klacht

Op 31 juli 1998 heeft het Kadaster op verzoek van klaagsters een meting verricht en de grenzen van hun perceel vastgesteld. In 1928 en in 1985 zijn er eveneens metingen door het Kadaster verricht waarbij de grenzen zijn vastgesteld. Blijkens een aantekening op de in 1985 gemaakte tekening is de eigenaar van het naburige erf, de buurman van klaagsters, bij die meting aanwezig geweest. Hij weet dus dat hij andermans grond gebruikt. Aangezien klaagsters daarvoor geen toestemming hebben gegeven, is dat gebruik volgens klaagsters onrechtmatig. Uit door de buurman op 3 september 1998 gedane mededelingen over verplaatsing van zijn dierenverblijf hebben klaagsters geconcludeerd dat er over de juridische grens geen discussie was. Na overleg

met zijn advocaat heeft de buurman zich beroepen op verjaring. Klaagsters hebben de verjaringstermijn gestuit. De buurman heeft niet binnen de daarvoor geldende termijn bezwaar gemaakt tegen de kadastrale vaststelling. Daarin zien klaagsters nogmaals een bevestiging dat er geen discussie is over de juridische grens. De buurman van klaagsters had mogelijk slechts een gebruiksrecht, maar mocht zich niet als eigenaar beschouwen. Het is aan de rechtbank om te oordelen over de onrechtmatigheid van het gebruik.
Het geschil met de buurman over het gebruik van de klaagsters toebehorende grond valt onder de dekking van de polis. Het betreft niet het vaststellen van de perceelgrenzen, maar het onrechtmatig gebruik van de grond. Er dient een procedure te worden gevoerd onder dekking van de polis.

Het standpunt van verzekeraar

Klaagsters hebben met hun buurman een geschil over de vraag waar de juridische grens tussen twee percelen loopt. Over de door het Kadaster verrichte grensmeting bestaat geen discussie tussen klaagsters en hun buurman. Wel hebben klaagsters uit de kadastrale meting afgeleid dat hun buurman een stuk grond gebruikt waarvan zij menen dat het bij hun perceel hoort. De buurman stelt op zijn beurt dat de juridische grens anders loopt dan de kadastrale grens en beroept zich daarbij op verkrijgende verjaring. Hieruit is een geschil ontstaan dat kennelijk alleen nog kan worden beslecht door vaststelling van de (juridische) perceelgrens door de rechter, zoals bedoeld in artikel 5:47 van het Burgerlijk Wetboek. Of de buurman de grond oneigenlijk gebruikt, zal juist door het juridisch vaststellen van de betwiste grenzen moeten blijken. Een te voeren procedure ter bepaling van de perceelgrens is echter in artikel 3.3. onder d van de voorwaarden van de rechtsbijstandverzekering uitgesloten. Klaagsters erkennen zelf dat de polis geen dekking geeft voor procedures ter vaststelling van perceelgrenzen. Zij verschillen echter met verzekeraar van mening over de vraag of het al dan niet onrechtmatig gebruik van het betwiste stuk grond door de buurman onder de genoemde uitsluiting valt. Verzekeraar heeft in dat verband nog verwezen naar een uitspraak van de Hoge Raad waarin het probleem aan de orde is geweest van een perceelgrens die niet samenviel met de kadastrale grens. Daarin is beslist dat, alvorens kan worden geconcludeerd dat de buurman in kwestie onrechtmatig handelt, eerst de vraag dient te worden beantwoord waar de juridische perceelgrens liep. Die voorvraag, die volgens verzekeraar nu ook tussen klaagsters en hun buurman in geschil is, valt buiten de dekking van de rechtsbijstandverzekering. Verzekeraar biedt aan rechtshulp te verlenen, indien na de vaststelling door de rechter van de perceelgrens
bijstand noodzakelijk zou blijken, bijvoorbeeld als nog een eis tot schadevergoeding zou moeten worden ingesteld.

Het commentaar van klaagsters

Naar aanleiding van het verweer van verzekeraar hebben klaagsters hun klacht gehandhaafd en – samengevat - nog het volgende aangevoerd. De onderhavige verzekering is juist bedoeld om huizenbezitters te voorzien van rechtsbijstand. Voor klaagsters was dat precies de reden om voor het uitgebreide pakket te kiezen. Er is nimmer op gewezen dat er uitsluitingsgronden waren die voor klaagsters van belang waren. Klaagsters verwijzen in dit verband naar de tekst

van een folder waarin de verwachting wordt gewekt dat de verzekering afdoende is voor huizenbezitters. Voor een verzekeringsconcern is het gemakkelijk te constateren dat de kleine lettertjes in het nadeel van klaagsters werken en dat klaagsters zich maar tot een advocaat moeten wenden. Omdat de kosten van een advocaat te hoog zijn, hebben klaagsters juist een rechtsbijstandverzekering genomen.

Het oordeel van de Raad

1. Klaagsters voeren aan dat eind juli 1998 opnieuw een kadastrale meting van hun erf heeft plaatsgevonden waaruit is gebleken dat de buurman een strook grond van ca. 30 m2 in gebruik heeft, voor welk gebruik klaagsters geen toestemming hebben gegeven. Klaagsters wensen dat dit onrechtmatige gebruik wordt beëindigd en stellen zich op het standpunt dat een op die grondslag te voeren procedure onder de dekking van de onderhavige rechtsbijstandverzekering valt.
2. Nu hun buurman zich op het standpunt stelt dat hij door verjaring eigenaar is geworden van de bedoelde strook grond, heeft verzekeraar in redelijkheid kunnen concluderen dat er bij die stand van zaken tussen partijen een verschil van mening is over de grenzen van hun percelen. Dat het meningsverschil op meer betrekking heeft – de door klaagsters gestelde onrechtmatige daad van de buurman in verband met overschrijding van de perceelgrenzen – doet hier niet aan af. Juist is het standpunt van verzekeraar dat in zo'n geschil door de rechter op de voet van artikel 5:47 van het Burgerlijk Wetboek wordt bepaald welke de grens is die rechtens tussen partijen heeft te gelden. Voorts heeft verzekeraar met een beroep op het hiervoor onder Inleiding geciteerde artikel 3.3. onder d van de Bijzondere voorwaarden gezinsrechtsbijstand, in redelijkheid het standpunt kunnen innemen dat de daartoe te voeren procedure een procedure is ter bepaling van de perceelgrenzen die van dekking is uitgesloten. Door zich op die uitsluiting te beroepen heeft verzekeraar de goede naam van het verzekeringsbedrijf dan ook niet geschaad, zodat de klacht ongegrond dient te worden verklaard.
3. Met betrekking tot de vraag of in de door klaagsters overgelegde folder de verwachting is gewekt dat de onderhavige rechtsbijstandsverzekering ruim voldoende zou zijn voor huizenbezitters overweegt de Raad nog het volgende. Uitgangspunt is dat de inhoud van een verzekeringsovereenkomst wordt bepaald door de toepasselijke (algemene en bijzondere) voorwaarden. Verzekeraars en tussenpersonen hoeven op het gebruik van dergelijke voorwaarden in een folder als de onderhavige, waarin wordt gewezen op het nut van een rechtsbijstandsverzekering voor - onder meer – een consument en een koper van een huis, niet met zoveel woorden te wijzen. Voorts zijn de in de folder gebezigde bewoordingen naar het oordeel van de Raad niet van dien aard, dat in redelijkheid kan worden gezegd dat daardoor de verwachting bij klaagsters zou kunnen zijn gewekt dat (alle) problemen waarmee huiseigenaren tijdens hun bezit kunnen worden geconfronteerd, afdoende zouden zijn gedekt.

De beslissing

De Raad verklaart de klacht ongegrond.

2000/74 Rbs

Aldus is beslist op 3 juli 2000 door mr. M.M. Mendel, voorzitter, mr. D.H. Beukenhorst, drs. C.W.L. de Bouter, mr. E.M. Dil-Stork en mr. W.R. Veldhuyzen, leden van de Raad, in tegenwoordigheid van mr. C.A.M. Splinter, secretaris.

De Voorzitter:

(mr. M.M. Mendel)

De Secretaris:

(mr. C.A.M. Splinter)